

Ιστορική αναδρομή στα κινήματα πόλης του Μεξικού

Η ιστορία των κινημάτων πόλης του Μεξικού έχει τις ρίζες της στην εκβιομηχάνιση της χώρας στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα. Οι πρώτες οργανωμένες εξεγέρσεις πολιτών γεννήθηκαν σε πόλεις-κέντρα που, εξαιτίας της γρήγορης εκβιομηχάνισης, συγκέντρωναν ολοένα και περισσότερους μετανάστες. Ζούσαν σε άθλια παραπήγματα ή υπόγεια, ή ακόμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε ενοικιαζόμενα ισόγεια δωμάτια, εκκλησιαστικής ιδιοκτησίας. Τέτοιες πόλεις είναι η Βερακρούς, η Μέριδα, η Γουαδαλαχάρα, η Πόλη του Μεξικού και άλλες. Οι συνθήκες ζωής σε αυτές τις γειτονιές που, συνήθως, ήταν στο κέντρο της πόλης, μπορούν να συγκριθούν με εκείνες του Μάντσεστερ στην Αγγλία και της Μιλουζ στη Γαλλία στα τέλη του 18ου αιώνα.

Κατά τη δεκαετία του '60 η επιταχυνόμενη εκβιομηχάνιση και αστικοποίηση της χώρας, η αρχή μιας γενικευμένης πολιτικής αμφισβήτησης απέναντι στο κυρίαρχο κόμμα και η επίδραση των ιδεών της φοιτητικής εξέγερσης του '68 και των αριστερών οργανώσεων, σηματοδοτούν την έναρξη των σύγχρονων κινημάτων πόλης. Δημιουργούνται νέα αριστερά ρεύματα αμφισβήτησης επηρεασμένα από μαρξιστικές απόψεις (Γκράμσι, Μάο, Τρότσκι), αλλά και από το μεξικάνικο επαναστατικό κίνημα (Ζαπάτα, Βίγια, Φλόρες Μαγόν).

Την ίδια εποχή αναπτύσσονται οι ιδέες της Θεολογίας της Απελευθέρωσης μέσω των εκκλησιαστικών οργανώσεων βάσης, που ασχολούνται δραστήρια με τις ανάγκες των καινούργιων κατοίκων της πόλης, δημιουργώντας ένα ρεύμα εθνικοαπελευθερωτικών-χριστιανικών ιδεών μέσα στις πιο ξεχασμένες από τα επίσημα μέσα φτωχογειτονιές.

Τα κινήματα που γεννιούνται σε αυτή τη φάση, και μέχρι το 1985, χαρακτηρίζονται από τη μεγάλη συμμετοχή λαϊκών στρωμάτων, κυρίως εργατών, μικροπωλητών και οικιακών βοηθών. Η μεγάλη συμμετοχή ατόμων διαφορετικής εθνολογικής καταγωγής, ιδιαίτερα ιθαγενών από το κεντρικό και το νότιο Μεξικό, είναι, επίσης, αποφασιστική για το χαρακτήρα που θα πάρει το κίνημα αυτό στη συνέχεια.

Οι καθημερινές πολιτιστικές εκδηλώσεις σε αυτές τις γειτονιές, έντονα επηρεασμένες από τις ιθαγενικές παραδόσεις και μετασχηματισμένες από τις συνθήκες της πόλης, συμβάλλουν και δηλώνουν ταυτόχρονα την πολυμορφία του κινήματος πόλης, που έχει πολυεθνικό λαϊκό χαρακτήρα. Έτσι, μέσα από τα κινήματα που γεννιούνται αυτή την εποχή, ξεπηδούν κοινότητες και οργανώσεις που αυτοαποκαλούνται «λαϊκά κινήματα πόλης» και όχι γενικά, «κοινωνικά». Αντίθετα, από το 1985 και μετά, η βάση των κινημάτων αυτών διευρύνεται με μεσοαστικά στρώματα, μετασχηματίζοντας, έτσι, τα περισσότερα από αυτά σε «κοινωνικά κινήματα πόλης».

Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις βασικές περιόδους στην εξέλιξη των κινημάτων πόλης του Μεξικού.

Πρώτη περίοδος, 1968-1980

Μεταξύ 1968 και 1975, η λαϊκίστικη πολιτική της κυβέρνησης Ετσεβερρία στον τομέα της κατοικίας χαρακτηρίζεται από την ανοχή καταλήψεων γης. Οι αρχηγοί των κοινοτήτων, συνδεδεμένοι με πολιτικούς της κυβέρνησης, συνεχίζουν να ελέγχουν τις φτωχογειτονιές, στις οποίες, όμως, αρχίζουν να υπάρχουν πιο οργανωμένες λαϊκές αντιστάσεις. Το 1969, στη **Νεσσαουαλκόγιτλ**, γενιέται ένα από τα πιο σημαντικά κινήματα αντίστασης, ενώ το 1972 στο **Σάντο Ντομίνγκο ντε Κογι-οακάν**, γίνεται η μεγαλύτερη κατάληψη γης από άστεγους. Αντίστοιχα κινήματα, μικρότερης όμως εμβέλειας, ξεσπούν στα βόρεια της Πόλης του Μεξικού κοντά σε βιομηχανικές ζώνες καθώς και στο κέντρο της πόλης από φτωχούς ενοικιαστές.

